

Περιεχόμενα

1	Εισαγωγικές έννοιες στη Νευροχειρουργική	19
	Η ειδικότητα της Νευροχειρουργικής	19
	Η Νευροχειρουργική «φιλοσοφία»	21
	Ενεργειακός μεταβολισμός εγκεφάλου	21
	Ενδοκράνια πίεση και υπέρταση – Σύνδρομα εγχολεασμού	23
	Εγκεφαλική αιματική ροή (Cerebral Blood Flow – CBF)	31
	Εγκεφαλική ισχαιμία και υποξία	33
	Αιματοεγκεφαλικός φραγμός και εγκεφαλικό οίδημα	34
2	Διαγνωστική προσέγγιση Ν/Χ ασθενούς	37
	Λήψη ιστορικού – Κλινική εξέταση	37
	Εξέταση κατά συστήματα	37
	Νευρολογική εξέταση	38
	Εργαστηριακές και ακτινολογικές εξετάσεις	43
	Ψηφιακή ακτινογραφία	44
	Υπολογιστική Τομογραφία (Computerized tomography – CT)	45
	Μαγνητική Τομογραφία (Magnetic Resonance Image – MRI)	47
	Τομογραφία εκπομπής ποζιτρονίων (Positron Emission Tomography – PET)	48
	Τομογραφία εκπομπής απλών φωτονίων (Single photon emission computerized tomography – SPECT)	49
	Αγγειογραφία εγκεφαλικών αγγείων (Digital subtraction angiography – DSA)	49
	Μη επεμβατική αγγειογραφία εγκεφάλου	51
	Σπονδυλική αγγειογραφία	51
	Μυελογραφία	51
	Εξετάσεις με ισότοπα	52
	Νευροφυσιολογικές εξετάσεις	53
	Προκλητά δυναμικά	54
	Οσφυονωτιαία παρακέντηση (ΟΝΠ)	54
3	Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις (ΚΕΚ)	57
	Επιδημιολογικά στοιχεία	57
	Μηχανισμοί – Παθοφυσιολογία – Ταξινόμηση ΚΕΚ	58

Διάφοροι τύποι ΚΕΚ	61
Εγκεφαλική διάσειση	61
Εγκεφαλική θλάση	61
Κατάγματα κρανίου	63
Ενδοκρανιακά αιματώματα	72
ΚΕΚ από πυροβόλο όπλο	80
Διαχείριση ασθενών με ΚΕΚ	82
Προνοσοκομειακή αντιμετώπιση	82
Αντιμετώπιση στα ΤΕΠ	84
Παρακολούθηση των ΚΕΚ	88
Θεραπεία των επιληπτικών κρίσεων	88
Παρακολούθηση ενδοκράνιας πίεσης (ICP)	89
Θεραπεία με μηχανικό αερισμό	89
Ωσμωτική θεραπεία και διουρητικά	90
Θεραπεία της υπερθερμίας	90
Χορήγηση υγρών	90
Στεροειδή	91
Παροχέτευση ΕΝΥ	92
Παράρτημα συμπληρωματικών σημειώσεων για την εγχειρητική των ΚΕΚ	92
Ο παράγοντας χρόνος	92
Αναισθησία	92
Κρανιοανάτρηση – Κρανιοτομία	93
α. Κρανιοανάτρηση	93
β. Κρανιοτομία	95
Οστικό έλλειμμα κρανίου – Κρανιοπλαστική	99
4 Κρανιοπροσωπικές κακώσεις	101
Επιδημιολογικά στοιχεία	101
Κατάγματα του οφθαλμικού κόγχου	101
Κατάγματα ρινικών οστών	102
Κατάγματα ζυγωματικού	103
Μεσοπροσωπικά κατάγματα τύπου Le Fort	104
5 Κακώσεις σπονδυλικής στήλης και νωτιαίου μυελού	107
Επιδημιολογικά στοιχεία	107
Συχνότητα κακώσεων και συνοδές κακώσεις	107
Μηχανισμός της κάκωσης	108
Κακώσεις αυχενικής μοίρας ΣΣ (ΑΜΣΣ)	111
Ταξινόμηση κακώσεων ΑΜΣΣ	113
Ειδικό τύπο καταγμάτων ΑΜΣΣ	113

Κατάγματα και κακώσεις κατώτερης ΑΜΣΣ (Α3-Α7)	118
Θωρακικές κακώσεις	121
Οσφυϊκές κακώσεις	122
Κλινική εικόνα και θεραπεία	123
Διατομή	123
Εκτίμηση του επιπέδου της μυελικής βλάβης	123
Ειδικά σύνδρομα νωτιαίου μυελού	124
Θεραπεία	126
Στον τόπο του δυστυχήματος	127
Κατά την άφιξη στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών	128
Η θεραπεία των αυχενικών κακώσεων	128
Η θεραπεία των θωρακο-οσφυϊκών κακώσεων	132
Πρόγνωση	133
Παράρτημα συμπληρωματικών σημειώσεων	134
Ταξινόμηση βλάβης Νωτιαίου Μυελού	134
6 Ενδοκρανιακές εξεργασίες	137
Εισαγωγικά στοιχεία	137
Συμπτωματολογία ενδοκρανιακών όγκων	139
Διαγνωστική προσέγγιση	141
Κακοήθεις όγκοι εγκεφάλου	141
Γλοιώματα	141
Αστροκυτώματα	142
Γλοιοβλάστωμα	149
Ολιγοδενδρογλοίωμα	151
Γλοίωμα οπτικού νεύρου	153
Επενδύωμα	154
Μυελοβλάστωμα	155
Μεταστατικοί όγκοι	155
Καλοήθεις όγκοι εγκεφάλου	157
Μηνιγγίωμα	157
Όγκοι γεφυρο-παρεγκεφαλιδικής γωνίας	164
Καλοήθεις όγκοι τουρκικού εφιπίου-υπόφυσης	170
Διάφοροι άλλοι καλοήθεις όγκοι	179
Εγκεφαλικό απόστημα	180
Υποσκληρίδιο εμπύημα	182
7 Παθήσεις σπονδυλικής στήλης και νωτιαίου μυελού	185
Όγκοι νωτιαίου μυελού και σπονδυλικής στήλης	185
Εξωσκληρίδιοι όγκοι	186

Ενδοσκληρίδιοι – Εξωμυελικοί όγκοι	187
Ενδοσκληρίδιοι – Ενδομυελικοί όγκοι	188
Κλινική εικόνα όγκων νωτιαίου μυελού	189
Διάγνωση	191
Συνήθεις πρωτοπαθείς όγκοι νωτιαίου μυελού	193
Θεραπεία όγκων νωτιαίου μυελού	194
Συγγενείς ανωμαλίες και εκφυλιστικές παθήσεις νωτιαίου μυελού	195
Συριγγομυελία	195
Εκφυλιστικές παθήσεις σπονδυλικής στήλης	197
Εκφυλιστικές παθήσεις Αυχενικής Μοίρας Σπονδυλικής Στήλης (ΑΜΣΣ)	198
Θωρακική δισκοκήλη	208
Εκφυλιστικές παθήσεις Οσφυϊκής Μοίρας Σπονδυλικής Στήλης (ΟΜΣΣ)	208

8 Αγγειακή Νευροχειρουργική 225

Εισαγωγή	225
Αυτόματη ενδοεγκεφαλική αιμορραγία	225
Αιμορραγίες παρεγκεφαλίδας	227
Υπαραχνοειδής αιμορραγία	228
Παθογένεση	228
Κλινική εικόνα	229
Διάγνωση	230
Εγκεφαλικά ανευρύσματα	232
Παθογένεση – Αιτιολογία	233
Συχνότητα	234
Μορφολογία και τοπογραφία	234
Φυσική εξέλιξη	235
Η συμπτωματολογία κατά τη ρήξη του ανευρύσματος	236
Διάγνωση	237
Θεραπεία	240
Μετεγχειρητική πορεία και πρόγνωση	243
Αγγειακές δυσπλασίες	246
Αρτηριοφλεβώδεις δυσπλασίες (arteriovenous malformations – AVM's)	246
Σηραγγώδεις δυσπλασίες/Αγγειώματα	250
Φλεβικά αγγειώματα	252

9 Παιδονευροχειρουργική 255

Εισαγωγή	255
Κρανιοσυσνοστέωση (Κρανιοστένωση)	255

Κλινική εικόνα	256
Θεραπεία	258
Σύνδρομο Arnold-Chiari	259
Παθογένεση	260
Κλινική εικόνα	260
Διάγνωση	261
Θεραπεία	261
Σύνδρομο Dandy-Walker	262
Κλινική εικόνα	263
Διάγνωση	263
Θεραπεία	263
Ελλiptής ραφή νευρικού αυλού – Εγκεφαλοκήλη	264
Κλινική εικόνα και θεραπεία	264
Δυσραφισμός – Δισχιδής ράχη	265
Ταξινόμηση	266
Παθογένεση	267
Κλινική εικόνα	267
Δυσπλασίες κλειστής λανθάνουσας δισχιδούς ράχης	268
Δυσπλασίες ανοιχτής δισχιδούς ράχης (Μυελοδυσπλασία)	270
Παιδιατρική Νευρο-Ογκολογία	272
Ενδοκρανιακοί όγκοι	273
Κλινική εικόνα	274
Θεραπεία	275
Υποσκληνίδιοι παιδιατρικοί όγκοι εγκεφάλου	275
Όγκοι παρεγκεφαλίδας – Αστροκυτώματα	275
Όγκοι 4ης κοιλίας – Μυελοβλάστωμα	276
Όγκοι 4ης κοιλίας – Επενδύμμα	277
Όγκοι στελέχους	277
Υπερσκληνίδιοι παιδιατρικοί όγκοι εγκεφάλου	278
Εισαγωγικές έννοιες	278
Γλοίωμα οπτικού νεύρου	278
Όγκοι θαλάμου	279
Κρανιοφαρυγγίωμα	279
Όγκοι 3ης κοιλίας – Κωναρίωμα (Επιφυσίωμα – Πινεάλωμα)	281
Βλάστωμα	281
Θήλωμα χοριοειδούς πλέγματος	281
Κολλοειδεΐς κύστεις	282
Όγκοι νωτιαίου μυελού	283
Παιδιατρική Νευροτραυματολογία	284
Κρανιο-εγκεφαλικές κακώσεις	284

Κεφαλαιμάτωμα	285
Κατάγματα κρανίου	285
Επισκληρίδιο αιμάτωμα	286
Υποσκληρίδιο αιμάτωμα	287
Μακροχρόνιες επιδράσεις των ΚΕΚ στα παιδιά	287
Κακώσεις σπονδυλικής στήλης	288
«Ψευδο-υπεξαρθρώσεις» – Φυσιολογικές παραλλαγές	288
Κακώσεις ανώτερης αυχενικής μοίρας (Α1-Α2) στα παιδιά	288
Κακώσεις κατώτερης αυχενικής μοίρας	289
Θωρακο-οσφυϊκές κακώσεις στα παιδιά – Σταθερές κακώσεις	289
Θωρακο-οσφυϊκές κακώσεις στα παιδιά – Ασταθείς κακώσεις	289

10 Υδροκεφαλία 291

Εισαγωγή	291
Αιτιολογία	292
Παθοφυσιολογία	293
Ταξινόμηση	294
Βρεφική υδροκεφαλία	294
Υδροκεφαλία ενηλίκων	297
Τοποθέτηση βαλβίδας	299
Έλεγχος λειτουργίας βαλβίδας	300
Επιπλοκές	301
Ενδοσκοπική 3η κοιλιοστομία	301
Παράρτημα συμπληρωματικών σημειώσεων	302

11 Λειτουργική Νευροχειρουργική 303

Εισαγωγή	303
Σκοπός και μέθοδοι της Λειτουργικής Νευροχειρουργικής	303
Στερεοτακτική Νευροχειρουργική	304
Στερεοτακτική επέμβαση	306
Διεγχειρητική νευροπαρακολούθηση	306
Χειρουργική νευροτροποποίηση	306
Ενδείξεις για λειτουργικές και στερεοτακτικές επεμβάσεις	307
Κινητικές δυσλειτουργίες	307
Η νόσος του Parkinson	308
Δυστονία	313
Ιδιοπαθής τρόμος	316
Σπαστικότητα	317
Μορφολογικές στερεοτακτικές επεμβάσεις	322

12	Νευροχειρουργική πόνου	325
	Εισαγωγή	325
	Νευροχειρουργικές μέθοδοι θεραπείας πόνου	328
	Θεραπευτικοί νευρικοί αποκλεισμοί	328
	Θεραπευτικές τεχνικές νευροτροποποίησης	332
	Α. Τεχνικές ηλεκτρικής νευροδιέγερσης	332
	Β. Χημική νευροτροποποίηση – Αντλία χορήγησης φαρμάκων	337
	Ειδικοί πόνοι: Νευραλγίες	338
	Νευραλγία τριδύμου νεύρου	339
	Νευραλγία γλωσσοφαρυγγικού	341
	Πόνος σε «μέλος-φάντασμα»	341
	Καυσαλγία	342
	Μεθερπητική νευραλγία	342
	Παράρτημα συμπληρωματικών σημειώσεων	342
13	Χειρουργική επιληψίας	343
	Εισαγωγή	343
	Ενδείξεις	343
	Προεγχειρητικός έλεγχος	344
	Χειρουργικές επεμβάσεις	345
	Θεραπευτικές επεμβάσεις	345
	Ανακουφιστικές επεμβάσεις	348
	Αποτελέσματα	349
	Επιπλοκές	349
	Παράρτημα συμπληρωματικών σημειώσεων	350
14	Ψυχοχειρουργική	353
	Εισαγωγή	353
	Ιστορική αναδρομή	354
	Η Ψυχοχειρουργική σήμερα	356
	Τύποι νευροχειρουργικών επεμβάσεων	357
	Αποτελέσματα	360
	Παράρτημα συμπληρωματικών σημειώσεων	360
15	Χειρουργική περιφερικών νεύρων	361
	Εισαγωγή	361
	Ανατομία του νεύρου	361
	Τραυματικές κακώσεις	362
	Αιτιολογία κακώσεων περιφερικών νεύρων	362
	Συμπτωματολογία – Διάγνωση	365

Θεραπεία	366
Ειδικές κακώσεις	369
Τραυματικές κακώσεις βραχιονίου πλέγματος	369
Σύνδρομο παγιδευτικής νευροπάθειας	379
Σύνδρομο καρπιαίου σωλήνα	379
Ωλένια νευρίτιδα	386
Σύνδρομο θωρακικής εξόδου (Thoracic outlet syndrome)	391
Παραισθητική μηραλγία	393
Όγκοι περιφερικών νεύρων	395
Συμπτωματολογία – Διάγνωση	395
Θεραπεία	395
Παράρτημα συμπληρωματικών σημειώσεων	397

16 Νευροαναισθησία 399

Η επίδραση της αναισθησίας στον εγκέφαλο	399
Ενδοφλέβια αναισθητικά	400
Βαρβιτουρικά	400
Βενζοδιαζεπίνες	401
Οπιοειδή	402
Προποφόλη	402
Κεταμίνη	402
Εισπνεόμενα και πτητικά αναισθητικά	403
Υποξείδιο του αζώτου (NO)	403
Αλοθάνιο	403
Ενφλουράνιο	404
Ισοφλουράνιο	404
Μυοχαλαρωτικά	404
Σουκκινυλοχολίνη	405
Βεκουρόνιο	405
Πανκουρόνιο	405
Ροκουρόνιο	405
Πρώτες βοήθειες σε ασθενή με κρανιοεγκεφαλική κάκωση (ΚΕΚ)	405
Ελεγχόμενη υπόταση	406
Διεγχειρητική παρακολούθηση (monitoring)	407
Νευροχειρουργική εντατική θεραπεία	407
Σωλήνας ή τραχειοστομία;	408
Αερισμός	408
Κυκλοφορία	408
Σίτιση	409

Ειδική νευροαναισθησία	409
Παιδιατρική αναισθησία	409
Επεμβάσεις σπονδυλικής στήλης	410
17 Εγκεφαλικός θάνατος	413
Ορισμός του εγκεφαλικού θανάτου	413
Κριτήρια εγκεφαλικού θανάτου	414
Δοκιμασία διάγνωσης εγκεφαλικού θανάτου	415
Η αξία των εργαστηριακών εξετάσεων στη διάγνωση του εγκεφαλικού θανάτου	416
Βιβλιογραφία	417
Βιογραφικά συγγραφέων	423
Ευρετήριο	425